

Modul Zoologija

Lekcija 4

Dijelovi životinja: ptica

Djeca žive jako daleko od prirode i imaju malo prilika doći u intimni kontakt s njom ili je neposredno iskusiti.

Maria Montessori, Otkriće djeteta

Montessori umetaljka ptice kupljena na [Ozone.hr](https://www.ozone.hr/).

Djeca su prirodno fascinirana pticama. One koje žive u našem okruženju lako su uočljive – često zastanemo da promatramo vrapca kako se kupa u prašini ili kosa koji traži gliste u zemlji.

Kroz takve trenutke učimo dijete kako pažljivo promatrati svijet oko sebe – u tišini, bez naglih pokreta, kako ne bi uplašilo ptice.

Prije nego što im predstavimo djetetu umetaljku ptice, kartice nomenklature s djelovima ptice ili one s imenima ptica, započnimo razgovor na temelju onoga što smo zajedno vidjeli:

- Mogu li sve ptice letjeti?
- Gdje ptice vole živjeti?
- Kako se ptice peru?
- Je li dijete ikada vidjelo pticu kako se kupa?

Na svijetu postoji oko 9000 vrsta ptica, ali djetetu ćemo najprije predstaviti one koje su nam najbliže. Kasnije možemo proširiti temu kroz proučavanje knjiga i enciklopedija o različitim skupinama ptica: pjevice, grabljivice, močvarice... kako bismo im pomogli da razlikuju pojedine kategorije.

Dobro je u dječju biblioteku dodati nekoliko knjiga o pticama kako bi ih mogli slobodno prelistavati i istraživati.

Napomena: unutar Montessori knjižice [Ptice selice](#) pronaći ćeš kartice nomenklature hrvatskih ptica, katalog ptica te dodatne aktivnosti za učenje o pticama.

Aktivnosti s umetaljkom ptice

Aktivnosti s umetaljkom ptice imaju cilj:

- upoznati dijete s dijelovima tijela ptica i njihovim karakteristikama;
- dati detaljnije informacije o dijelovima tijela ptica;
- usporediti morfologiju ptica s ljudskom anatomijom.

Dob: 4+

Prva prezentacija: Upoznavanje s umetaljkom ptice

Materijal: umetaljka ptice, podloga (stol ili tepih).

Cilj: manipulacija umetaljkom i prepoznavanje njezinih dijelova.

- **Priprema:** Pozovemo dijete da nam se pridruži u radu. Odlazimo do police sa zoološkim materijalima i pokazujemo kutiju s umetaljkama, ako je dostupna. Objasnimo: „Ovo je kutija s umetaljkama za životinje, a ovo je umetaljka ptice.“
- **Rukovanje umetaljkom:** Pokažemo kako pravilno uzeti umetaljku držeći je za držače (gumbe) i prenijeti je na stol ili tepih.

- **Opis:** Na radnoj površini kažemo: „Ovo je umetaljka ptice. Na njoj možemo vidjeti različite dijelove tijela ptice.“ Pritom naglašavamo važnost pažljivog rukovanja.
- **Demonstracija:** Prvo sami izvadimo jedan dio pomoću držača, stavimo ga na tepih i vratimo ga na mjesto. Potom zamolimo dijete da učini isto s ostalim dijelovima.
- **Samostalni rad:** Pozovemo dijete da nastavi manipulirati umetaljkom, uklanjajući i vraćajući dijelove po želji.

- **Završetak:** Kad dijete završi, zajedno vraćamo umetaljku na njezino mjesto i potičemo ga da se ubuduće slobodno igra s njom.

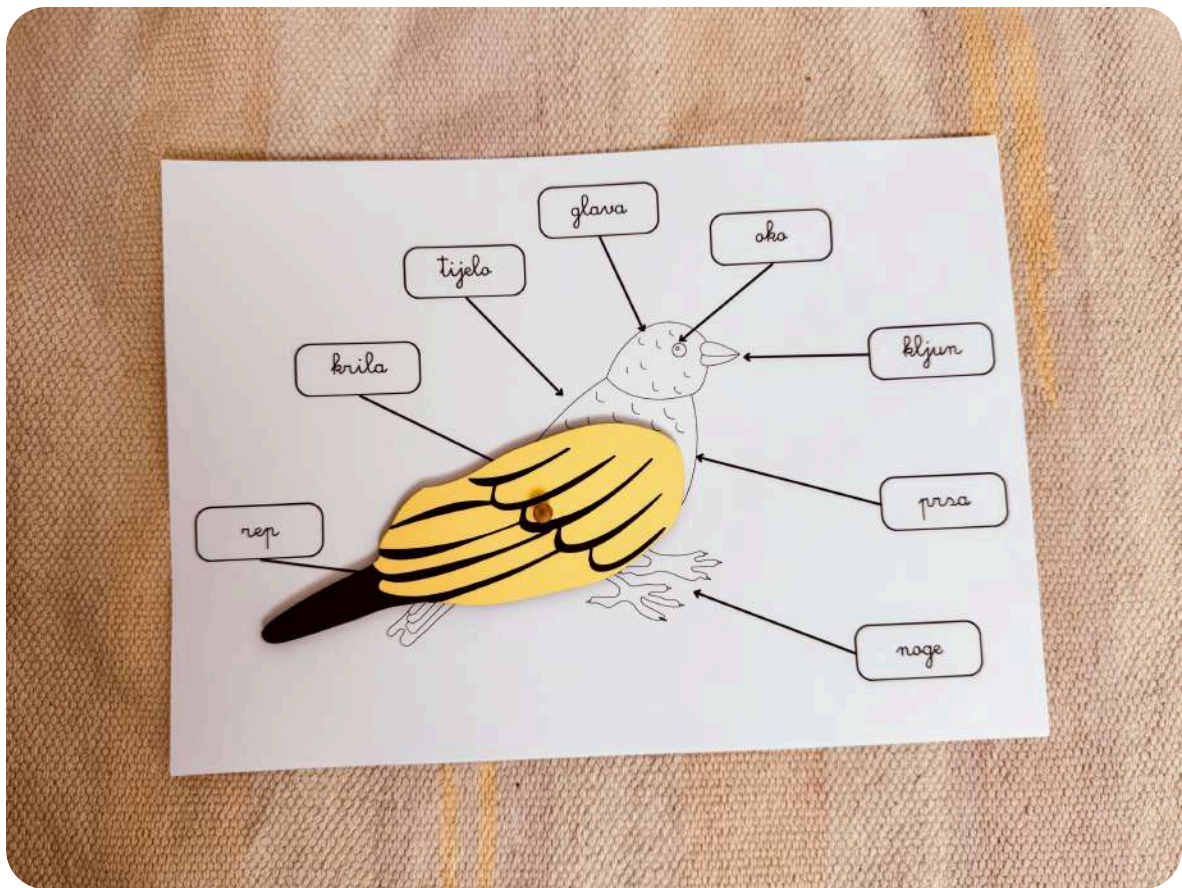
Druga prezentacija: Imenovanje dijelova tijela ptice

Materijal: umetaljka ptice, kartice s imenima dijelova tijela ptice.

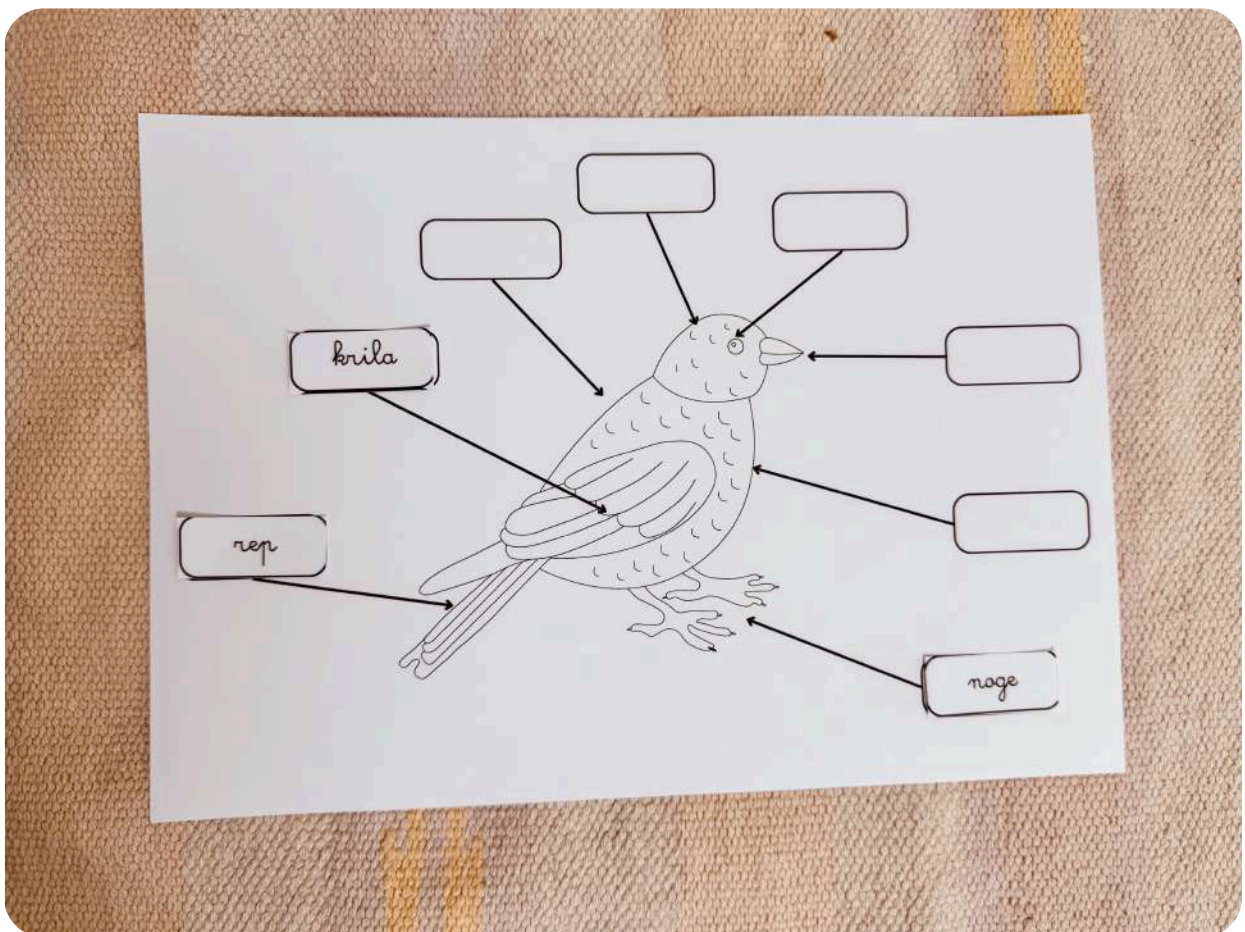
Nomenklatura: kljun, glava, oko, tijelo, prsa, krilo, rep, noge. Kartice se nalaze na zadnjoj stranici materijala “**Dijelovi ptice**”, sljedeća lekcija.

- **Priprema:** Zamolimo dijete koje već poznaje umetaljku da nam pomogne raširiti podlogu i donijeti umetaljku ptice.
- **Imenovanje:** Uklonimo tri dijela tijela (npr. kljun, krilo, rep) i imenujemo ih naglas. Zatim zamolimo dijete da vrati te dijelove na njihovo mjesto, ponovno ih imenujući.
- **Ponovimo:** Postupak ponavljamo s drugim dijelovima dok dijete ne nauči imena svih dijelova tijela.
- **Dodavanje informacija:** Ako smatramo korisnim, dajemo dodatne informacije o dijelovima tijela, primjerice: „Kljun ptice služi za hvatanje hrane, a može biti različitog oblika ovisno o vrsti.“
- **Samostalni rad:** Ako dijete pokazuje interes, nastavljamo rad u narednim danima dok ne usvoji sve pojmove. Dodajemo dijelove ptice na sliku s označenim dijelovima. Prepoznavamo dijelove ptice tako što prazne kvadratiće povezujemo s naljepnicama.
- **Dodajemo dijelove ptice na sliku s označenim dijelovima.**

- **Prepoznamo dijelove ptice** tako što prazne kvadratiće povezujemo s naljepnicama.

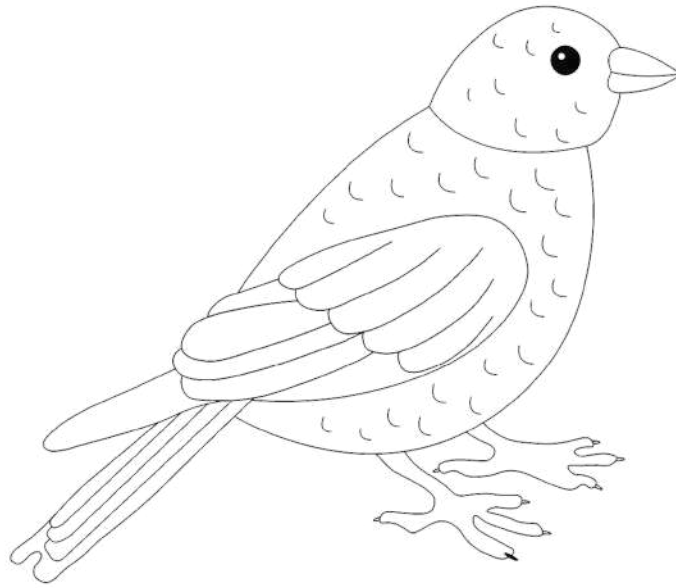

Aktivnosti s umetaljkom ptice

- **Vizualna diskriminacija: Sastavljanje tijela ptice**

- Dijete slaže tijelo ptice pomoću nacrtane konture na papiru, zatim povezuje sa slikom i karticom imena (uz kontrolni list).

-

- Možemo igrati igru „Što nedostaje?“ u kojoj dijete otkriva koji dio je uklonjen s umetaljke.

- **Taktilna diskriminacija: Rukovanje na slijepo**

- Dijete sastavlja umetaljku s povezom preko očiju ili dodirrom prepoznaje uklonjene dijelove.
- „*Tajanstvena torba*“: Dijelovi tijela stavljaju se u vrećicu, a dijete ih prepoznaje dodirrom.

- **Priprema za pisanje i čitanje: Crtanje i izrezivanje**

- Dijete crta obrise dijelova tijela na papiru, reže ih škarama ili probija punterom te sastavlja sliku ptice. Povezuje dijelove tijela sa nomenklaturnim karticama.

- Ispisuje dijelove ptice sa slovima mobilnog alfabeta.

- **Detektivska igra: Prepoznavanje dijelova prema slovima**

Svi dijelovi su uklonjeni, a dijete traži dio prema početnom slovu, npr. „Tražim dio koji počinje s ‘K’ (kljun).“

Nomenklatura u tri dijela: Kartice sa slikama, imenima i opisima

Dijete povezuje slike dijelova tijela s njihovim imenima i definicijama. Ako dijete ne zna čitati, naziv i opis čita roditelj, a dijete povezuje karticu s odgovarajućim dijelom.

Aktivnosti s umetaljkom ptice idealan su način da dijete nauči o životinjama i njihovim dijelovima tijela, ali i da razvija svoje motoričke, kognitivne i jezične vještine. Kroz igru s ovim umetaljkama, dijete bolje razumije životinjski svijet, a istovremeno se priprema za izazove poput čitanja, pisanja i analiziranja.